

OFFENTLIGE FINANSER

2008:26 • 3. november 2008

Offentligt underskud og gæld i EU 2007 (oktober-opgørelse)

Resumé: Samlet set opfyldte de 27 EU-lande ØMU-kriterierne for både det offentlige underskud og ØMU-gælden i 2007. Således udgjorde det offentlige underskud 0,9 pct. af BNP og den offentlige gæld 59 pct. af BNP. Med et overskud på 4,9 pct. af BNP havde Danmark det næsthøjeste overskud i pct. af BNP. Under ét opfyldte eurolandene ligeledes ØMU-kriterierne for det offentlige underskuds vedkommende, men ikke for den offentlige gæld. I eurolandene udgjorde det offentlige underskud 0,6 pct. af BNP og den offentlige gæld 66 pct. af BNP. ØMU-kriterierne er fastlagt i Maastricht-traktaten. Ifølge disse må det offentlige underskud maksimalt udgøre 3 pct. af BNP og den offentlige gæld maksimalt udgøre 60 pct. af BNP.

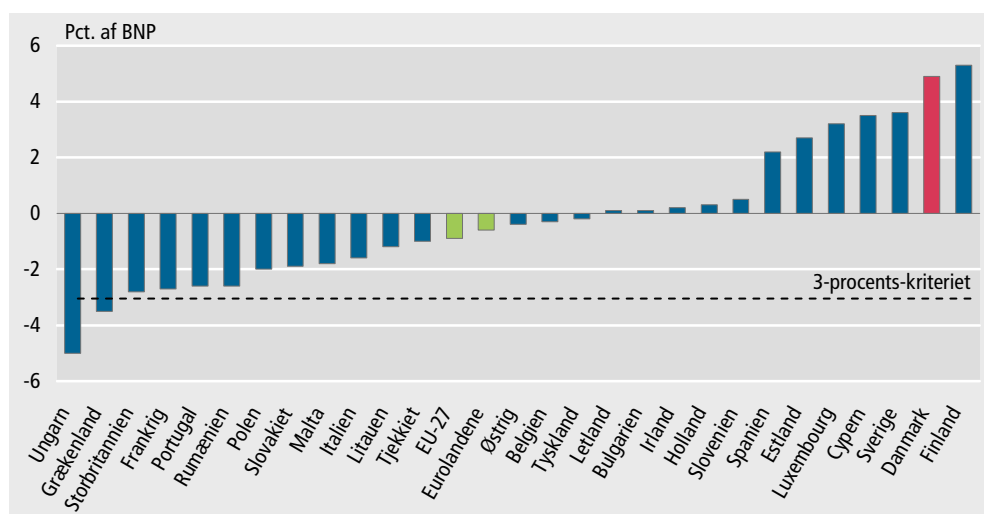
Kort om statistikken: Denne statistik indeholder udvalgte dele af de 27 EU-landes indberetning til EU-kommissionen af overskuddet/underskuddet på de offentlige budgetter (ØMU-saldoen) og den offentlige gæld (ØMU-gælden).

1. Hovedresultat

EU-landene opfyldte ØMU-kriterierne for underskud og gæld

Ved årets første indberetning til EU-kommissionen opfyldte de 27 EU-lande samlet set ØMU-kriterierne for såvel det offentlige underskud som for ØMU-gælden i 2007. Således udgjorde det offentlige underskud 0,9 pct. af BNP og den offentlige gæld 59 pct. af BNP. Med et overskud på 4,9 pct. af BNP havde Danmark det næsthøjeste overskud i pct. af BNP. Under ét opfyldte eurolandene ligeledes ØMU-kriterierne for det offentlige underskuds vedkommende, men ikke for den offentlige gæld. I eurolandene udgjorde det offentlige underskud 0,6 pct. af BNP og den offentlige gæld 66 pct. af BNP.

Figur 1. Offentligt underskud og overskud i 2007

Anm.: Eurolande: Belgien, Tyskland, Grækenland, Spanien, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Holland, Østrig, Portugal, Finland, Slovenien (fra 1. januar 2007) samt Cypern og Malta (fra 1. januar 2008).

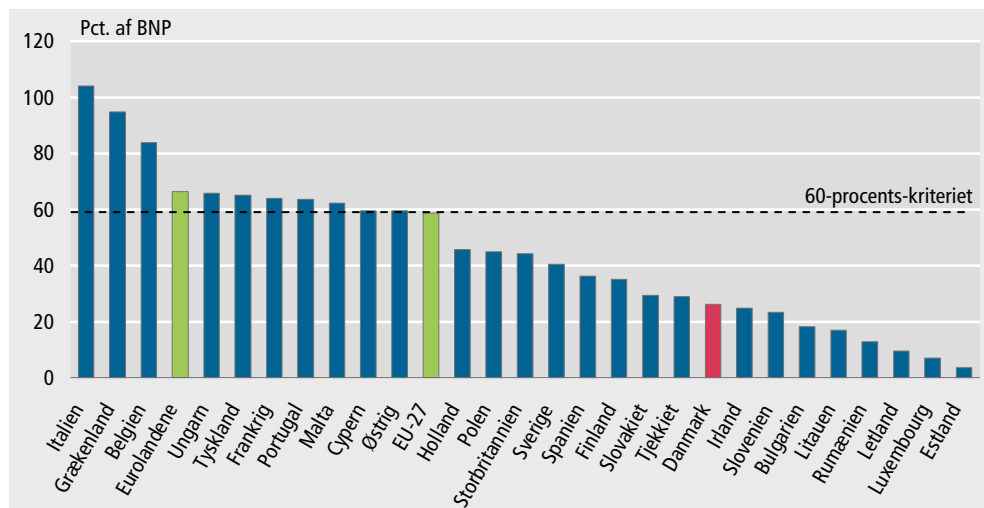

ØMU-kriterierne for de offentlige finanser er fastlagt i Maastricht-traktaten. Ifølge disse må det offentlige underskud under normale omstændigheder højst udgøre 3 pct. af BNP og den offentlige gæld maksimalt udgøre 60 pct. af BNP.

To EU-lande opfylder ikke kriteriet for det offentlige underskud

Ser man på de enkelte lande, opfylder 25 af de 27 EU-lande kriteriet for det offentlige underskud i 2007. Med et underskud på henholdsvis 5,0 pct. og 3,5 pct. af BNP er Ungarn og Grækenland de eneste EU-lande der ikke opfylder kriteriet.

Figur 2. Offentlig gæld i 2007

Otte EU-lande opfylder ikke kriteriet for den offentlige gæld

Ud af de 27 EU-lande opfylder 19 lande kriteriet for den offentlige gæld. Også i Danmark, hvor gælden udgør 26 pct. af BNP, opfyldes kriteriet for den offentlige gæld. Ud af de 15 eurolande opfylder 8 lande kriteriet for den offentlige gæld. De øvrige 7 eurolande, der ikke opfylder kriteriet, er Grækenland, Italien, Belgien, Tyskland, Frankrig, Portugal og Malta. Sammenlignet med offentliggørelsen i april, er det de samme lande der ikke opfylder kriteriet for den offentlige gæld.

Forbehold for Storbritanniens indberetning

EU-kommissionen kan udtage forbehold for et EU-lands indberetning af ØMU-saldo og ØMU-gæld, hvis der er tvivl om datakvaliteten. EU-kommissionen, repræsenteret ved Eurostat, har taget forbehold for kvaliteten af Storbritanniens oktober-indberetning. Eurostat har endvidere ændret i Storbritanniens oktober-indberetning så fortolkningspraksis i Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS95) følges.

Oversigtstabel 1. Underskud/Overskud og gæld

	2004	2005	2006	2007
	pct. af BNP			
Underskud (-) / Overskud				
Eurolandene	-2,9	-2,5	-1,3	-0,6
EU-27	-2,9	-2,4	-1,4	-0,9
Danmark	2,0	5,2	5,1	4,9
Gæld				
Eurolandene	69,6	70,2	68,5	66,3
EU-27	62,2	62,7	61,3	58,7
Danmark	43,8	36,4	30,5	26,2

Hvad er ØMU-saldo Udgangspunktet for opgørelsen af ØMU-saldoen er Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS95), idet der dog er enkelte veldefinerede afvigelser. Disse afvigelser er for Danmark vist i oversigtstabel 2. Efter drøftelser med Eurostat er det besluttet, at man i EDP sammenhæng betragter udgifter til investeringer i offentlige virksomheder med vedvarende underskud som en kapitaludgift for staten/kommunerne. I 2005-2007 er der dog tale om en kapitalindtægt, idet en del underskudsvirksomheder har negative nettoinvesteringer i disse år. Denne konteringsform påvirker ØMU-saldoen. Korrektionen for investeringstilskud vedrører først og fremmest Bane Danmark. Den er ført tilbage til 1999, hvor der skete en opsplitning af De Danske Statsbaner i henholdsvis DSB og Banestyrelsen (nu Bane Danmark).

Oversigtstabel 2. **Overgangstabel fra nettofordringserhvervelsen til ØMU-saldo for Danmark.**

	2004	2005	2006	2007
	mia. kroner			
Nettofordringserhvervelse, ifølge maj-versionen	27,3	77,4	79,9	81,1
Korrektion for SWAP-arrangementer	3,1	3,2	2,2	0,5
Korrektion for UMTS-licenser	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Korrektion for infrastrukturinvesteringer	-0,9	0,2	1,2	1,1
Overskud på ØMU-saldo	29,3	80,5	83,1	82,6

Hvad er ØMU-gæld ØMU-gælden er en speciel måde at opgøre den offentlige gæld på. ØMU-gælden er en konsolideret opgørelse af udvalgte gældsposter¹ (til nominel værdi) for offentlig forvaltning og service. En mere fuldstændig opgørelse er den offentlige nettogæld (til markedsværdi) som offentliggøres i sammenhæng med de finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service. Nettogælden betegner forskellen mellem de samlede finansielle aktiver og passiver (se mere i *Finansielle kvartalsregnskaber for offentlig forvaltning og service* i serien *Offentlige finanser*). Offentlig forvaltning og service indeholder de tre delsektorer: staten, kommuner og regioner samt sociale kasser og fonde.

2. Den traktat- og lovgivningsmæssige baggrund

Stabilitets- og vækstpagten Stabilitets- og vækstpagten er baseret på en målsætning om budgetdisciplin for de offentlige finanser som centralt middel til at styrke forudsætningerne for prisstabilitet og en stærk og holdbar vækst. I tredje fase af Den Økonomiske og Monetære Union (ØMU) skal medlemsstaterne i henhold til Maastricht-traktatens artikel 104 undgå uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Eurolandene er forpligtet til at overholde de fastsatte ØMU-kriterier, og der er i Stabilitets- og vækstpagten angivet sanktionsmuligheder, hvis disse kriterier overskrides. Derimod er det ikke forbundet med sanktioner, hvis lande udenfor euroen, overskrider kriterierne. For de offentlige finanser er ØMU-kriterierne, at det offentlige underskud ikke må overstige 3 pct. af BNP og at den offentlige gæld ikke må overstige 60 pct. af BNP.

Ændring I løbet af 2005 er der sket en række ændringer i Stabilitets- og vækstpagten. Ændringerne betyder bl.a., at der ikke ses så strengt på en overskridelse af 3 procent-kriteriet for det offentlige underskud i perioder med lav økonomisk vækst. Til gengæld stilles der øgede krav til konsolidering af de offentlige finanser i perioder med økonomisk opsving, hvis den offentlige saldo ikke er tæt på balance eller i overskud.

Tilvejebringelse af statistiske data I henhold til protokollen om proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud skal Kommissionen tilvejebringe de statistiske data, der skal benyttes i forbindelse med denne procedure. Underskud og gæld defineres med udgangspunkt i Det Europæiske Nationalregnskabssystem (ENS95), som henholdsvis nettolåntagning og udvalgte nominelle gældsposter for offentlig forvaltning og service, Rådets forord-

¹ Læs afsnit 2: "Den traktat- og lovgivningsmæssige baggrund", for yderligere specifikationer af ØMU-gælden.

ning nr. 3605/93. Disse udvalgte nominelle gældsposter er: sedler og mønt samt indskud (F.2), værdipapirer undtagen aktier, ekskl. finansielle derivater (F.33) og lån (F.4). Medlemsstaterne underretter to gange om året Kommissionen om deres faktiske offentlige underskud og gæld for afsluttede år samt forventede/budgettal for endnu ikke afsluttede år. For Danmarks vedkommende er Danmarks Statistik ansvarlig for indberetning af faktiske tal (historiske tal), mens Finansministeriet er ansvarlig for de budgetterede tal.

Frister for ØMU-indberetninger Fristerne for de to årlige indberetninger til EU-kommissionen af offentlig saldo og ØMU-gæld som led i proceduren i forbindelse med uforholdsmæssige store underskud, er inden 1. april og 1. oktober, jf. Rådets forordning nr. 2103/2005. Herved sikres overensstemmelse med tidsfristerne for ENS-dataindberetningsprogrammet vedrørende bl.a. offentlige udgifter og indtægter.

3. Baggrundsoplysninger

Mere information www.dst.dk/stattabel/843

Seneste offentliggørelse *Offentligt underskud og gæld i EU 2007 (april-opgørelse)* udkom 30. april 2008 i serien *Offentlige finanser 2008: 11* (Statistiske Efterretninger).

Næste offentliggørelse *Offentligt underskud og gæld i EU 2008 (april-opgørelse)* forventes offentliggjort 1. maj 2009 i serien *Offentlige finanser* (Statistiske Efterretninger).

Henvendelse Michael F. Nielsen, tlf. 39 17 34 71, mfn@dst.dk.

4. Kilder og metoder

Læs mere i varedeklarationen Kilden er Eurostats offentliggørelse *News release, 147/2008 – 22. oktober 2008* og *Offentlig forvaltning og service 2004-2008, (maj-versionen) 2008:14* (Statistiske Efterretninger). Begreber og definitioner er fastlagt i Rådets forordninger nr. 3605/93, nr. 475/2000, nr. 351/2002 og nr. 2103/2005, som refererer til EU's nationalregnskabssystem, ENS95.

På www.dst.dk/varedeklaration/098276 er der en mere omfattende beskrivelse af kilder og metoder.

Tabel 1.

Offentligt underskud (-) / overskud (+)

	2004	2005	2006	2007
	pct. af BNP			
Belgien	-0,2	-2,6	0,3	-0,3
Cypern	-4,1	-2,4	-1,2	3,5
Finland	2,4	2,9	4,1	5,3
Frankrig	-3,6	-2,9	-2,4	-2,7
Grækenland	-7,5	-5,1	-2,8	-3,5
Holland	-1,7	-0,3	0,6	0,3
Irland	1,4	1,7	3,0	0,2
Italien	-3,5	-4,3	-3,4	-1,6
Luxembourg	-1,2	-0,1	1,3	3,2
Malta	-4,7	-2,8	-2,3	-1,8
Portugal	-3,4	-6,1	-3,9	-2,6
Slovenien	-2,2	-1,4	-1,2	0,5
Spanien	-0,3	1,0	2,0	2,2
Tyskland	-3,8	-3,3	-1,5	-0,2
Østrig	-4,4	-1,5	-1,5	-0,4
Euro-zone	-2,9	-2,5	-1,3	-0,6
Bulgarien	1,6	1,9	3,0	0,1
Danmark	2,0	5,2	5,1	4,9
Estland	1,7	1,5	2,9	2,7
Letland	-1,0	-0,4	-0,2	0,1
Litauen	-1,5	-0,5	-0,4	-1,2
Polen	-5,7	-4,3	-3,8	-2,0
Rumænien	-1,2	-1,2	-2,2	-2,6
Slovakiet	-2,3	-2,8	-3,5	-1,9
Storbritannien	-3,4	-3,4	-2,7	-2,8
Sverige	0,8	2,4	2,3	3,6
Tjekkiet	-3,0	-3,6	-2,7	-1,0
Ungarn	-6,4	-7,8	-9,3	-5,0
EU-27	-2,9	-2,4	-1,4	-0,9

Tabel 2.

Offentligt underskud (-) / overskud (+)

	2004	2005	2006	2007
	mio. euro			
Belgien	-532	-7 750	1 093	-966
Cypern	-516	-326	-173	537
Finland	3 625	4 501	6 875	9 583
Frankrig	-59 576	-50 368	-42 570	-50 301
Grækenland	-13 940	-10 051	-6 018	-7 937
Holland	-8 584	-1 359	3 371	1 973
Irland	2 079	2 738	5 326	444
Italien	-48 572	-61 799	-49 982	-24 094
Luxembourg	-333	-30	433	1 171
Malta	-213	-135	-117	-96
Portugal	-4 831	-9 083	-6 092	-4 218
Slovenien	-601	-412	-377	177
Spanien	-2 862	8 759	19 847	23 259
Tyskland	-83 520	-74 050	-35 620	-3 950
Østrig	-10 232	-3 661	-3 950	-1 122
Euro-zone	-228 612	-203 031	-107 956	-55 538
Bulgarien	310	414	760	36
Danmark	3 938	10 803	11 141	11 086
Estland	160	165	382	412
Letland	-116	-47	-34	13
Litauen	-279	-105	-107	-350
Polen	-11 666	-10 582	-10 315	-6 145
Rumænien	-858	-1 006	-2 169	-3 142
Slovakiet	-789	-1 079	-1 575	-1 069
Storbritannien	-60 589	-62 378	-51 794	-56 944
Sverige	2 253	6 994	7 237	11 828
Tjekkiet	-2 612	-3 586	-3 031	-1 256
Ungarn	-5 262	-6 930	-8 356	-5 016
EU-27	-303 952	-270 312	-165 793	-106 029

Anm.: For ikke Euro-lande er der foretaget en omregning til euro ud fra Nationalbankens valutakurser opgjort som årsgennemsnit.

Tabel 3.

Offentlig gæld

	2004	2005	2006	2007
	pct. af BNP			
Belgien	94,3	92,1	87,8	83,9
Cypern	70,2	69,1	64,6	59,5
Finland	44,1	41,3	39,2	35,1
Frankrig	64,9	66,4	63,6	63,9
Grækenland	98,6	98,8	95,9	94,8
Holland	52,4	51,8	47,4	45,7
Irland	29,4	27,3	24,7	24,8
Italien	103,8	105,9	106,9	104,1
Luxembourg	6,3	6,1	6,6	7,0
Malta	72,1	69,9	63,8	62,2
Portugal	58,3	63,6	64,7	63,6
Slovenien	27,2	27,0	26,7	23,4
Spanien	46,2	43,0	39,6	36,2
Tyskland	65,6	67,8	67,6	65,1
Østrig	64,8	63,7	62,0	59,5
Euro-zone	69,6	70,2	68,5	66,3
Bulgarien	37,9	29,2	22,7	18,2
Danmark	43,8	36,4	30,5	26,2
Estland	5,0	4,5	4,3	3,5
Letland	14,9	12,4	10,7	9,5
Litauen	19,4	18,4	18,0	17,0
Polen	45,7	47,1	47,7	44,9
Rumænien	18,8	15,8	12,4	12,9
Slovakiet	41,4	34,2	30,4	29,4
Storbritannien	40,6	42,3	43,4	44,2
Sverige	51,2	50,9	45,9	40,4
Tjekkiet	30,4	29,8	29,6	28,9
Ungarn	59,4	61,7	65,6	65,8
EU-27	62,2	62,7	61,3	58,7

Tabel 4.

Offentlig gæld

	2004	2005	2006	2007
	mio. euro			
Belgien	273 173	278 392	279 467	280 958
Cypern	8 883	9 300	9 331	9 262
Finland	67 242	65 053	65 536	63 148
Frankrig	1 076 932	1 145 354	1 149 928	1 209 497
Grækenland	183 157	195 338	204 394	216 381
Holland	257 604	266 060	256 109	259 031
Irland	43 856	44 230	43 787	47 239
Italien	1 444 604	1 512 779	1 582 009	1 598 971
Luxembourg	1 742	1 830	2 223	2 524
Malta	3 249	3 355	3 253	3 370
Portugal	84 033	94 792	100 522	103 702
Slovenien	7 356	7 755	8 289	8 071
Spanien	388 374	390 948	389 193	379 951
Tyskland	1 451 108	1 521 496	1 569 037	1 577 242
Østrig	150 729	155 753	159 484	161 110
Euro-zone	5 442 080	5 692 630	5 822 676	5 920 457
Bulgarien	7 526	6 389	5 721	5 260
Danmark	86 299	75 478	67 073	59 531
Estland	487	501	558	533
Letland	1 590	1 612	1 708	1 910
Litauen	3 520	3 845	4 327	4 836
Polen	103 676	119 883	131 856	146 485
Rumænien	12 634	12 398	12 585	14 492
Slovakiet	14 570	13 402	14 669	16 184
Storbritannien	688 288	772 462	853 821	842 100
Sverige	149 139	148 347	147 194	131 412
Tjekkiet	28 131	30 646	34 621	38 396
Ungarn	50 090	53 707	61 922	65 916
EU-27	6 590 308	6 931 301	7 158 749	7 249 553

Anm.: For ikke Euro-lande er der foretaget en omregning til euro ud fra Nationalbankens valutakurser opgjort ultimo året.

OFFENTLIGE FINANSER 2008:26

Statistiske Efterretninger

ISSN, 1601-0949

www.dst.dk/efterretninger

Salg: Tlf. 39 17 30 20 (hele døgnet), publsalg@dst.dk

Abonnement for 2008: 440 kr. som pdf.

Løssalg: 52 kr. Ekspeditionsgebyr: 15 kr. indland, 15 kr. udland

© Danmarks Statistik, Sejrøgade 11, 2100 København Ø

Signaturforklaring:

- Nul

0 Mindre end 0,5 af den anvendte enhed

0,0 Mindre end 0,05 af den anvendte enhed

• Tal kan efter sagens natur ikke forekomme

.. For usikker til at kunne angives eller diskretionshensyn

... Oplysning foreligger ikke

* Foreløbige eller anslåede tal

— | Vandret eller lodret streg markerer databrud i en tidsserie.

Oplysningerne fra før og efter databrudet er ikke fuldt sammenlignelige.

Som følge af afrundinger kan summen af tallene i tabellerne afvige fra totalen.